

ČESKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jm é n e m r e p u b l i k y

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jana Svatoně a soudců Tomáše Lichovníka (soudce zpravodaje) a Davida Uhlíře o ústavní stížnosti stěžovatele **R. Z.**, zastoupeného JUDr. Ing. Danielem Prouzou, Ph.D., advokátem, sídlem Krajinská 251/16, České Budějovice, směřující proti usnesení Okresního soudu v Prachaticích ze dne 9. května 2023 č. j. 4 Nt 1006/2023-34 a usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. června 2023 č. j. 4 To 277/2023-52, za účasti **Okresního soudu v Prachaticích** a **Krajského soudu v Českých Budějovicích**, jako účastníků řízení a **Okresního státního zastupitelství v Prachaticích**, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. Usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 16. června 2023 č. j. 4 To 277/2023-52 bylo porušeno právo stěžovatele na spravedlivý proces (soudní ochranu), zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na bezplatnou obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

II. Toto rozhodnutí se proto ruší.

III. Ve zbývající části se ústavní stížnost odmítá.

Odůvodnění

I. Shrnutí věci

1. Nález se zabývá otázkou, zda je možné upřít nemajetnému obviněnému nacházejícímu se ve vazbě bezplatnou obhajobu s odůvodněním, že náklady nutné obhajoby může hradit z nevyužité peněžní záruky, na kterou mu přislíbili půjčit jeho rodiče. Ústavní soud došel k závěru, že bez zohlednění dalších podmínek (např. majetkových poměrů rodičů) takový postup možný není.

II. Předchozí průběh řízení

2. Z ústavní stížnosti a přiložených soudních rozhodnutí (doplněných o další dokumenty) zjistil Ústavní soud především následující skutečnosti.

3. Policie zahájila proti stěžovateli trestní stíhání pro podezření ze spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Stěžovatel si zvolil advokáta a udělil mu plnou moc. U Okresního soudu v Prachaticích stěžovatel požádal o přiznání nároku na bezplatnou obhajobu podle § 33 odst. 2 trestního řádu. Žádost později doplnil vyplněným prohlášením o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech (dále jen jako „Prohlášení“).

4. Napadeným usnesením nalézací soud přiznal stěžovateli nárok na obhajobu za odměnu sníženou o 30 % s tím, že tuto část bude hradit stát. Soud neshledal neschopnost stěžovatele pokrýt vzniklé náklady v celém rozsahu – nemá žádné zdravotní potíže, před vzetím do vazby byl zaměstnán a aktuálně je příjemcem dávek podpory v nezaměstnanosti. Na druhou stranu jde o osobu předdůchodového věku a v insolventi, která se kvůli neplnění povinností pravděpodobně změní v konkurz. Materiální situace stěžovatele neumožňuje platit v budoucnu vzniklé náklady na obhajobu a ani dluh, který by v této souvislosti (primárně vůči státu) vznikl. Úplné osvobození od nákladů obhajoby by ale bylo nespravedlivé, neboť stěžovatel se zaprvé může nutné obhajoby vzdát, zadruhé je stíhán za vysoce společensky škodlivé jednání se zjištěným motivem.

5. Stížnost stěžovatele byla druhým napadeným usnesením zamítnuta. Stížnostní soud však vytkl nalézacímu soudu dvě pochybení: 1) stěžovatel se v žádném případě nemohl nutné obhajoby vzdát (překážka vazebního stíhání), 2) rozhodující pro posouzení bezplatné obhajoby je výhradně aktuální majetková situace stěžovatele, nikoliv jeho současný či budoucí výtěžkový potenciál. Nemajetnost stěžovatele však zpochybňuje skutečnost, že měl po zadržení na bankovním účtu částku přesahující 100 000 Kč. Klíčovým argumentem je ale nabídka peněžité záruky ve výši 200 000 Kč, kterou přednesl stěžovatel ve vazebním zasedání. Tuto sumu byl schopen stěžovatel zajistit půjčkou od rodičů. Protože nabídka kauce přijata nebyla, může ji stěžovatel použít na úhradu obhajoby. Stížnostní soud ve světle uvedeného neviděl důvody ani pro nalézacím soudem připuštěné snížení nákladů o 30 %, jelikož ale opravný prostředek podal pouze stěžovatel, k úpravě původního rozhodnutí nepřistoupil.

II. Argumentace stěžovatele

6. Stěžovatel je přesvědčen, že postup obecných soudů porušil jeho základní právo na soudní ochranu, zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen jako „Listina“), a základní právo na bezplatnou pomoc obhájce, zaručené v čl. 40 odst. 3 Listiny a čl. 6 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

7. Stěžovatel od počátku předkládal argumentaci a podklady osvědčující závěr o jeho nemajetnosti. Do svého vzetí do vazby nebyl zaměstnán a byl zatížený exekucemi v procesu oddlužení (nyní pro neplnění podmínek přerušeném). Kvůli vazbě pozbyl logicky možnosti pracovat. Nevlastnil žádný majetek, zmíněné prostředky na bankovním účtu mu byly policejním orgánem zajištěny. Odůvodnění soudu prvního stupně bylo plně pochybení a rozporů (mj. připuštění možnosti vzdání se nutné obhajoby, úvahy o budoucích výdělcích stěžovatele protivící se judikatuře Ústavního soudu), výsledné snížení nákladů o 30 % lze označit za arbitrární a neodůvodněné.

8. Byť stížnostní soud některé argumenty nalézacího soudu revidoval, také nepřipustně navázal nárok na bezplatnou obhajobu na podmínky nemající oporu v zákoně či v judikatuře. Není přípustné, aby byly přeneseny náklady na obhajobu nemajetného stěžovatele ze státu na jiné osoby. Zde konkrétně na staré nemocné rodiče odkázané na starobní důchod. Navíc částka 200 000 Kč měla charakter vratné peněžitě záruky. Stěžovatel dodává, že náklady jeho obhajoby budou s ohledem na množství svědků pravděpodobně vysoké, přičemž mu není zřejmé, z čeho by je měl hradit.

III. Splnění podmínek řízení

9. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 *a contrario* zákona o Ústavním soudu), byla podána včas (§ 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu) a splňuje také ostatní náležitosti vyžadované zákonem [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) zákona o Ústavním soudu].

IV. Průběh řízení před Ústavním soudem

10. Ústavní soud požádal o vyjádření k ústavní stížnosti všechny účastníky a vedlejší účastníky řízení.

11. Okresní soud v Prachaticích se souhlasně přihlásil k odůvodnění usnesení stížnostního soudu. Odkázal na judikaturu Ústavního soudu, konkrétně na usnesení ze dne 26. 1. 2016 sp. zn. III. ÚS 1248/15, podle kterého při posuzování bezplatnosti obhajoby je nutné zohlednit také možnost obviněného opatřit si peníze od osob blízkých, zejména nejbližší rodiny. Stěžovateli nebylo upřeno právo na nutnou obhajobu – advokáta si zvolil a ten jej nyní bude zastupovat. Krajský soud v Českých Budějovicích jednou větou odkázal na své rozhodnutí.

12. Okresní státní zastupitelství v Prachaticích poukázalo na zjištěnou trestnou činnost stěžovatele a způsob utrácení prostředků před zadržením (pobyty v penzionech). Stěžovatel měl peněz evidentně dost, ač nebyly na jeho účtech zajištěny. Vedlejší účastník souhlasí i s tím, že stěžovatel může na obhajobu použít 200 000 Kč zapůjčených od rodičů. Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích na výzvu k vyjádření

nereagovalo a lze tak mít za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdalo (§ 28 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

13. Protože vyjádření neobsahovala žádné nové skutečnosti, Ústavní soud je nezasílal stěžovateli k replice.

14. Podle § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud bez konání ústního jednání, protože od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci. Ze stejného důvodu si Ústavní soud ani nevyžádal spis Okresního soudu v Prachaticích – vzhledem k charakteru řešeného případu pro posouzení ústavní stížnosti dostačovaly Ústavnímu soudu informace obsažené v jemu dostupných podkladech. Nelze navíc přehlédnout, že řízení ve věci samé před obecnými soudy stále probíhá a vyžádání spisu by mohlo vést k jeho zdržením.

V. Vlastní hodnocení Ústavního soudu

15. Ústavní stížnost je důvodná.

16. Ústavně zaručené právo na obhajobu, jehož součástí je i právo na obhajobu bezplatnou či za sníženou odměnu, je spolu s presumpcí neviny základní podmínkou řádného procesu, v němž má být zjištěna vina (viz již nálezy ze dne 25. 9. 1996 sp. zn. III. ÚS 83/96). Obhajoba přispívá k rovnému postavení obou stran v soudním řízení tím, že pomáhá obviněnému porozumět, co se právě děje a co se od něj očekává, a to nejen z pohledu porozumění odborným právním otázkám, ale také širšímu kontextu řízení. Právo na obhajobu má přímý vliv na zjištění viny a spravedlivé potrestání osoby, která ve společensky škodlivých případech páchá trestné činy, a tím ohrožuje integritu společnosti. Vzhledem k nutnosti zajistit základní práva a svobody všem osobám musí být právo na obhajobu dostupné osobám majetným i nemajetným (k obecným východiskům práva na bezplatnou obhajobu srov. podrobně nálezy ze dne 1. 9. 2020 sp. zn. II. ÚS 1411/20, body 28 až 37).

17. Podle Listiny zákon stanoví, v kterých případech má obviněný právo na bezplatnou pomoc obhájce (poslední věta čl. 40 odst. 3 Listiny). Je-li jako v případě stěžovatele vedeno trestní řízení proti obviněnému, který se nachází ve vazbě, je to vždy důvodem tzv. nutné obhajoby [§ 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu]. Nutná obhajoba nicméně neznamená obhajobu bezplatnou, a nelze ji považovat za bezplatnou právní pomoc ve smyslu čl. 40 odst. 3 Listiny.

18. Právo na bezplatnou obhajobu v trestním řízení upravuje § 33 odst. 2 trestního řádu, podle kterého: „...[o]svědčil-li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že má nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu...“ (citována je pouze část ustanovení). Ústavní soud k právu na bezplatnou obhajobu vyložil, že náklady na realizaci práva nemajetného obviněného nemůže nést toliko obhájce, který s převzetím jeho obhajoby z dobré vůle souhlasil. Je nutné přijmout taková opatření, aby obhájce, který z dobré vůle převezme obhajobu nemajetné osoby, nebyl oproti ostatním znevýhodněn. Není-li k tomu přistoupeno, dochází k ohrožení práva nemajetných obviněných na efektivní obhajobu, neboť jej lze uplatnit toliko v situacích, kdy se nemajetnému obviněnému podaří najít advokáta, který je ochoten převzít jeho obhajobu

bez nároku na přiměřenou odměnu (nález ze dne 13. 9. 2016 sp. zn. I. ÚS 848/16, bod 13).

19. Jak již také předestřelo usnesení stížnostního soudu, v posledních letech Ústavní soud zmírnil svůj předchozí (velmi restriktivní) přístup k přezkumu (ne)přiznávání bezplatné obhajoby obecnými soudy. Zejména se vymezil proti praxi založené na tzv. majetkové potencialitě, která zohledňovala možné příjmy obviněného v budoucnu, aniž ty by musely nutně nastat. Nově jsou obecné soudy při rozhodování o tom, zda obviněný má dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, povinny vycházet ze stavu v době rozhodování (poprvé viz nález ze dne 23. 4. 2019 sp. zn. I. ÚS 3966/17, body 8 až 9). Tento přístup založený na doslovném znění § 33 odst. 2 trestního řádu se již stal součástí ustálené judikatury (srov. nález ze dne 31. 1. 2023 sp. zn. IV. ÚS 2198/22 a další rozhodnutí v něm citovaná).

20. V přezkoumávaném případě nalézací soud odůvodnil nepřiznání bezplatné obhajoby několika nepřiliš přesvědčivými argumenty. Ústavní soud považuje za bezpředmětné se jimi zabývat, neboť je vyvrátil již stížnostní soud. Ani ten však stěžovateli ze dvou důvodů nevyhověl. První z nich, totiž že stěžovatel měl v době zadržení na kontě 100 000 Kč, sice může svědčit o jeho majetnosti v minulosti, nijak ale nepotvrzuje majetnost současnou, neboť obsah konta policie zajistila. Jiný majetek stěžovatele Krajský soud v Českých Budějovicích nezmínil. Závěr o nepřiznání bezplatné obhajoby stěžovateli se tím opírá toliko o argument, že může na zaplacení advokáta využít dostupné peníze od rodičů.

21. Základní otázka pro posouzení věci tudíž zní, zda a případně za jakých podmínek, je možné nepřiznat bezplatnou obhajobu stěžovateli, který je sice osobně nemajetný, ale prostředky si mohl (a může) obstarat od rodinných příslušníků.

22. Text ustanovení § 33 odst. 2 trestního řádu přímou odpověď neposkytuje. Problém kupodivu ponechává bez povšimnutí též právní doktrína, a to včetně dvou „velkých“ komentářů k trestnímu řádu. Obecné soudy však v praxi otázku řešily a příležitost se k ní vyjádřit proto měl také Ústavní soud. Jak upozornil vedlejší účastník, přístup zdejšího soudu lze označit jako restriktivní. Zmíněné usnesení III. ÚS 1248/15 (bod 11) uvádí: *„...z hlediska posuzování nemajetnosti pro účely hodnocení nutnosti bezplatné obhajoby však lze dle Ústavního soudu považovat za schopnost výdělků i možnost využití vybudované sociální sítě vztahů (zejména rodinných) k mimořádné a krátkodobé peněžní pomoci k uspokojení nejdůležitějších finančních potřeb, mezi něž náleží i úhrada nákladů vzniklých s oprávněně vedeným trestním řízením. Stručně řečeno, schopnost někoho, opatřit si za rozumných podmínek peníze od blízkých osob na úhradu služeb obhájce, zásadně vylučuje prohlášení takové osoby za nemajetnou. Dle Ústavního soudu lze považovat za ústavně konformní stav, nese-li stát (resp. zbytek společnosti) finanční odpovědnost za zajištění účinné obhajoby obviněného teprve v těch případech, kdy jsou v rozumné míře vyčerpány možnosti zajištění této důležité potřeby pomocí peněžních prostředků osob blízkých, zejména pak nejbližší rodiny.“* Přístup aplikuje a uvedenou citaci takřka doslovně přebírá rovněž několik pozdějších usnesení Ústavního soudu (viz např. usnesení ze dne 30. 1. 2018 sp. zn. III. ÚS 3141/17, bod 20).

23. Ústavní soud se v aktuální věci od základu dosud zastávaného právního názoru neodchyluje. Nebylo by racionální v § 33 odst. 2 trestního řádu obsažené sousloví „nemá dostatek prostředků“ zužovat toliko na majetek ve výhradním (aktuálním) osobním

vlastnictví obviněného a nepřihlížet k majetkovým poměrům jemu blízkých osob. Na druhou stranu není možné, aby obecné soudy postupovaly paušálně a bez dalšího nepřiznaly bezplatnou obhajobu jen proto, že nějaká třetí osoba spojená s obviněným je finančně zajištěná. Ostatně určité omezení předvídá i v předchozím bodě citované usnesení III. ÚS 1248/15, podle kterého má obviněný použít peníze na úhradu obhájce od osob blízkých jen tehdy, pokud je schopen si je „opatřit za rozumných podmínek“.

24. Prvním faktorem příslušné úvahy je vymezení okruhu osob, které by měl při „majetkovém testu“ obviněného obecný soud zvažovat. Usnesení sp. zn. III. ÚS 1248/15 na jednu stranu hovoří o „možnosti využití vybudované sociální sítě vztahů“, na druhou zmiňuje „osoby blízké, zejména pak nejbližší rodiny“. Ústavní soud se kloní spíše k druhé, zužující variantě, vycházející ze standardních zákonných definic osoby blízké (§ 22 odst. 1 občanského zákoníku), potažmo osob se vzájemnou vyživovací povinností (zejména § 697 a 910 občanského zákoníku). Předestřený okruh subjektů má i svůj praktický rozměr – obecný soud se musí o osobách se vztahem k obviněnému nějakým „oficiálním“ způsobem dozvědět. V této souvislosti je k tomu vhodné upozornit, že obviněný osvědčuje nemajetnost s pomocí standardizovaného formuláře „Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce“ (dostupný na: https://justice.cz/documents/25769/1814397/OSR_058.doc/b0451e4b-ae12-4e7e-9a9d-fa263b2a2290), v němž je ale povinen uvést jen rodinné příslušníky žijící s ním v jedné domácnosti a ty, na nichž je příjmově závislý. Kritérium bližší vazby mezi oběma stranami není samoučelné, těžko by obviněný měl šanci získat prostředky na obhajobu od byť i bohaté formálně blízké osoby, pokud by vztahy mezi nimi byly nepřátelské.

25. Druhým faktorem úvahy obecných soudů po vymezení potenciálně blízkých osob je samotné posouzení jejich majetkových poměrů. V obecné rovině lze předeslat, že zatímco po obviněném je možné na úhradu obhajoby legitimně žádat užití takřka jakéhokoliv jeho majetku, bylo by absurdní aplikovat tentýž přístup na osoby jemu blízké a odmítat poskytnout bezplatnou obhajobu obviněného kupříkladu s odůvodněním, že jeho sestra může prodat byt, ve kterém žije. Takový přístup by neproporcionálně porušoval základní práva dotčených subjektů. Navíc obdobně jako u vymezení osob bude obecný soud pravděpodobně čelit informační nouzi, protože „Prohlášení“ ukládá obviněnému uvést majetkové poměry pouze v případě jeho manžela/partnera/družky. Poměry jiných blízkých osob by tak dle všeho musel obviněný obecnému soudu sdělit dobrovolně sám.

26. Konečně třetím faktorem je kontext majetkových (finančních) vazeb mezi obviněným a osobou blízkou. Snadný se jeví případ, kdy například rodiče svému potomku před obviněním poskytovali velké kapesné či mu jinak velkoryse přispívali na živobytí. Obtížnější situace nastane, pokud obviněný a osoba blízká spolu sice měli normální vztahy, ale nikoliv finančního rázu, přičemž druhý ze subjektů by byl ochoten poskytnout prostředky pouze formou půjčky. Její podmínky (návratnost, úrok) mezi osobami blízkými se mohou významně lišit. Jestliže by ale byly srovnatelné s tržními, je otázkou, nakolik by nepřiznání bezplatné obhajoby s odkazem na možnost využít půjčené peníze například od rodinného příslušníka nenaráželo na Ústavním soudem vyslovený zákaz zohledňování majetkové potenciality obviněného (srov. shora). Podstatou půjčky totiž je zaplacení aktuálního výdaje s tím, že dluh splatím v budoucnu z potenciálních příjmů.

27. Všechny skutečnosti diskutované v předchozích bodech jsou samy o sobě relativně nekontroverzní. Většina z nich nicméně není binárního rázu a je nezbytné mezi nimi vzájemně vyvažovat. Obecné soudy proto musí při posuzování (ne)přiznání bezplatné obhajoby nemajetnému obviněnému ve vztahu ke kritériu naplnění dostupnosti finančních prostředků od osob blízkých postupovat tak, aby neproporcionálně nepoškodily nejen právo obviněného na (bezplatnou) obhajobu, ale ani vlastnická práva obviněnému blízkých osob. Zároveň jsou obecné soudy povinny naplnit požadavek na řádné odůvodnění rozhodnutí a přesvědčivě a logickým způsobem svůj postup vysvětlit a obhájit (za všechny srov. např. nález ze dne 30. 9. 2021 sp. zn. IV. ÚS 1898/21 a starší judikatura tam citovaná).

28. V projednávané věci stížnostní soud uvedl, že jestliže měl obviněný možnost získat půjčkou od rodičů částku 200 000 Kč jako nabídku peněžité záruky k propuštění z vazby, pak při nevyužití těchto aktiv pro kauci po něm lze spravedlivě požadovat, aby sumu použil na úhradu nákladů obhajoby.

29. Části postupu stížnostního soudu shora vymezený „majetkový test“ reflektují. Rodiče bezpochyby patří k blízkým osobám stěžovatele a o dotčené sumě se soud dozvěděl legitimním způsobem. Nicméně jádro argumentace nastíněné požadavky nenaplnuje. Základní nedostatek spočívá v nezohlednění účelu předmětné částky. Stěžovatel nabízel 200 000 Kč za nahrazení vazby, potenciálním zdrojem peněz měla být půjčka od rodičů. Z podstaty kauce plyne, že v případě neporušení podmínek záruky, což je v možnostech stěžovatele ovlivnit, by získal celou částku (od státu) zpět. Naopak u nákladů obhajoby toto stěžovatel není schopen žádným způsobem garantovat, a to dokonce, ani kdyby byl shledán nevinným. Optikou rodičů jako věřitelů je riziko nesplacení dluhu v první situaci výrazně nižší než v druhé a lze očekávat, že by obdobně odlišná mohla být i jejich ochota půjčku poskytnout. Obecné soudy při rozhodování nemohou postupovat schematicky ve stylu „pokud je někdo ochoten půjčit 200 000 Kč na věc A, nemůže být problém prostředky použít na věc B“, ale musí zohledňovat realitu racionálního ekonomického rozhodování zúčastněných (analogicky srov. nález ze dne 30. 11. 2020 sp. zn. I. ÚS 760/18, zejména bod 30).

30. Uvedené stále neznamená, že by výsledný názor stížnostního soudu nemohl obstát, neboť jej ovlivnily další, dosud nezmiňené faktory. Třeba mohou být rodiče stěžovatele mimořádně bohatí a vyšší riziko nesplacení půjčky za výdaje na obhajobu by je žádným způsobem finančně neohrozilo. Problémem je, že o majetkových poměrech rodičů se krajský soud nezmiňuje, takže stejně přesvědčivě lze vyslovit tezi, že 200 000 Kč představuje jejich celoživotní úspory a „přinutit“ je vynaložit tyto úspory na (obtížně splatitelnou) půjčku na obhajobu stěžovatele by vedlo k neproporcionálnímu zásahu do jejich vlastnického práva. Bez náležitého prokázání majetkových poměrů rodičů a jejich postoje jsou jakékoliv úvahy v tomto směru nutně spekulativní. Napadené usnesení proto postrádá dostatečné odůvodnění, které by zajistilo vyloučení v právním státě neakceptovatelné svévole (libovůle) v soudním rozhodování (srov. nález ze dne 13. 9. 2023 sp. zn. II. ÚS 1455/23, bod 16).

VI. Závěr

31. Ústavní soud na základě shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích bylo porušeno právo stěžovatele na soudní

ochranu (nedostatečné odůvodnění) podle čl. 36 odst. 2 Listiny a v důsledku toho též právo na bezplatnou obhajobu podle čl. 40 odst. 3 Listiny. Proto ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu vyhověl a napadené usnesení stížnostního soudu zrušil [§ 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona]. V (pokračujícím) řízení bude Krajský soud v Českých Budějovicích vázán právním názorem vysloveným v tomto nálezu (čl. 89 odst. 2 Ústavy).

32. Část ústavní stížnosti směřující proti usnesení nalézacího soudu naopak Ústavní soud podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu odmítl pro zjevnou neopodstatněnost. Jak již bylo shrnuto v rekapitulaci, s argumentací Okresního soudu v Prachaticích vedoucí k nepřiznání bezplatné obhajoby se nesouhlasně vypořádal již stížnostní soud a nebyla tudíž pro výsledek případu relevantní. Tento nález se vymezuje pouze proti odlišné, ale ke stejnému výsledku vedoucí (tj. nepřiznání bezplatné obhajoby) argumentaci Krajského soudu v Českých Budějovicích. Protože o (ne)přiznání bezplatné obhajoby je oprávněn rozhodnout stížnostní soud sám [viz § 149 odst. 1 písm. a) trestního řádu], z důvodu procesní ekonomie i naplnění zásady minimalizace zásahů do rozhodovací činnosti obecných soudů (viz např. nález ze dne 8. 11. 2023 sp. zn. III. ÚS 2300/21, bod 64) se vhodnějším jeví zrušení toliko napadeného usnesení stížnostního soudu.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 13. března 2024

Jan Svatoň
předseda senátu